

PÄÄTÖS

Nro 60/2021
Dnro ISAVI/9555/2020

Julkaisupäivä
26.5.2021

ASIA Kahden runkovesijohdon suuntaporaaminen Pielisjoen ali, Joensuu

HAKIJA Joensuun Vesi -liikelaitos
PL 148
80101 Joensuu

Y-tunnus: 0242746-2

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO, YMPÄRISTÖLUPAVASTUUALUE

puh. 029 501 6800

www.avi.fi/ita

kirjaamo.ita@avi.fi

Mikkelin päätoimipaikka
Raatihuoneenkatu 5, krs. 6
50100 Mikkelä

Joensuun toimipaikka
Torikatu 36
80100 Joensuu

Kuopion toimipaikka
Piispankatu 1
70100 Kuopio

Postiosoite:
PL 2, 13035 AVI

SISÄLLYS

HAKEMUKSEN VIREILLETULO.....	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE	3
Kaavoitustilanne ja suojelualueet.....	3
LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ	4
Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus	4
Vesistötiedot	4
Suoritettavat toimenpiteet ja tehtävät rakenteet.....	6
Tarkkailu	7
Kiinteistötiedot, sopimukset ja suostumukset	8
Hankkeen vaikutukset	8
Hankkeen hyödyt ja menetykset sekä oikeudelliset edellytykset.....	8
HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN.....	9
LAUSUNNOT	10
MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET.....	12
HAKIJAN SELITYS	12
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU.....	12
Luparatkaisu	12
Lupamääräykset.....	12
Perustelut	13
 Luvan myöntämisen edellytykset	13
Sovelletut säännökset	14
Lausuntoihin vastaaminen	14
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN	14
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN	14
Päätös.....	14
Päätöksestä tiedottaminen.....	15
MUUTOKSENHAKU	15
Liite	15
ASIAN KÄSITTELIJÄT.....	15
VALITUSOSOITUS	16

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Joensuun Vesi -liikelaitos on 21.12.2020 Itä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja 26.01.2021 täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa kahden runkovesijohdon rakentamiseen vesistöön yleisen kulkuväylän ali Joensuun kaupungissa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 3 §:n 1 momentin 5) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti.

HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Kaavoitustilanne ja suojelualueet

Hankealueella on voimassa asemakaava, yleiskaava ja Pohjois-Karjalan vaihemaakuntakaava 2040. Voimassa olevissa Mutalan ja Karsikon asemakaavoissa alue sijoittuu puisto- (P ja VP) ja vesialueelle (W).

Joensuun seutuvaltuuston 2.12.2008 hyväksymässä yleiskaavassa alue sijoittuu virkistysalueelle (V), pientalovaltaiselle asuinalueelle (AP) ja vesialueelle (W). Yleiskaavassa ranta-alueella kulkee ohjeellinen ulkoilureitti ja vesialueella laivaväylä. Alue sijaitsee yleiskaavassa merkinnän maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (sk-2) sisällä.

Pohjois-Karjalan vaihemaakuntakaavassa 2040 koko alue kuuluu osaksi kaupunkikeskustan kehittämisen kohdealuetta (kk), Joensuun kaupunkiseudun kehittämisen kohdealuetta (ks) sekä liikenteen kehittämisvyöhykettä (lk). Karsikon ja Mutalan puoleiset maa-alueet kuuluvat myös osaksi taajamatoimintojen aluetta (a). Pielisjokeen on merkitty alueella laivaväylä (lv) ja maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävä melontaan ja soutuun soveltuva ohjeellinen vesireitti. Laivaväylää koskee maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Mutalan ja Karsikon puoleisilla maa-alueilla on merkintä viheryhteystarve (vyt) ja lisäksi Mutalan puolella on merkintä ohjeellinen ulkoilureitti (ulk).

Hankealueella tai sen lähistöllä ei sijaitse luonnonsuojelualueita, suojeluohjelmien alaisia alueita tai luonnonsuojelulain nojalla suojeltavia alueita. Hankealueen läheisyydessä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Lähimmät luokitellut pohjavesialueet sijaitsevat noin 5 km hankealueesta ylävirtaan.

Hankealueesta ylävirtaan sijaitsee Utran kanava ja teollisuusalue, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY).

Hankealueen yläpuolella jokivarressa sijaitsee kiinteitä muinaisjäännöksiä -

tarkemmin asuinpaikkoja. Lähimpään kiinteään muinaisjäännytykseen on matkaa noin 1 km.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Joensuun Vesi -liikelaitos hakee vesilain (587/2011) mukaista lupaa kahden runkovesijohdon suuntaporaamiselle Pielisjoen ali Joensuun kaupungissa Karsikon ja Mutalan kaupunginosien kohdalla. Hanke liittyy tarpeeseen uusia alueella sijaitsevat Joensuun veden nykyiset kantakaupungin vedenjakelulle kriittiset runkovesijohdot. Nykyisissä johtolinjoissa tapahtuneet rikkoutumiset ovat aiheuttaneet uhkatilanteita kantakaupungin vedenjakelulle. Johtolinjat tulee uusia mahdollisimman pikaisesti. Uudet vesijohdot rakennetaan kaupungin vesihuoltoverkoston toimintavarmuuden parantamiseksi.

Alueella sijaitsevat olemassa olevat runkovesijohdot poistetaan, kun uudet vesijohdot on saatu rakennettua.

Vesistötiedot

Vesistöalueen kuvaus, veden laatu ja vesistön tila

Hankealue sijaitsee Pielisjoen suualueen valuma-alueella (04.331). Koko Pielisjoen valuma-alue on kooltaan noin 21 628 km². Pielisjoki kuuluu Vuoksen vesistöalueen Oriveden-Pyhäselän alueeseen. Pielisjoen pituus on 70 kilometriä ja korkeusero 18 metriä. Pielisjoki laskee Pyhäselän pohjoisosaan Joensuun kaupunkialueen läpi.

Pielisjoki kuuluu suuriin kangasmaiden jokiin. Vesi on lievästi hapanta, lievästi humuspitoista, niukkaravinteista, lievästi rehevää ja elektrolyyttipitoisuudeltaan matalaa. Happipitoisuus on syvänteiden alusvedessäkin yleensä kohtuullinen eikä sisäistä kuormitusta juurikaan esiinny.

Voimalaitosten vuoksi Pielisjoki on todettu voimakkaasti muutetuksi vesimuodostumaksi. Pohjois-Karjalan vesienhoidon toimenpideohjelman mukaan Pielisjoen ekologinen tila on tyydyttävä ja sen ekologinen tila suhteutettuna parhaaseen saavutettavissa olevaan tilaan on tyydyttävä. Pielisjoen hydrologis-morfologinen tila on patojen ja muiden nousuesteiden vaikutuksesta arvioitu välttäväksi.

Vedenkorkeudet ja virtaamat

Pielisjoen vesikorkeus vaihtelee suuresti virtaamista ja järvien vesikorkeuksista riippuen. Pielisjoen vesikorkeutta on seurattu vuosina

1972-1992 tarkkailupisteestä Utra-ala, joka sijoittuu hankealueesta noin 4 km ylävirtaan.

Tällöin vesipinnat ovat olleet tasolla:

NW	NN +75,25 (N2000+ 75,58 m)
MW	NN +76,26 (N2000+ 76,59 m)
HW	NN +77,34 (N2000+ 77,67 m)

Hankealueen vesipintojen tarkastelussa on huomioitu myös havaintopisteiden Joensuu, ala vuosien 1980-2015 ja Jynkän vedenottamo vuosien 2010-2016 havainnot. Näin ollen Pielisjoen keskivesikorkeus hankealueella on tasossa N2000+ 76,5 m.

Pielisjoen virtaama on Kaltimon voimalaitoksella vuosina 1959-2017 vaihdellut välillä 45-584 m³/s ja keskivirtaama on ollut 238,77 m³/s. Tyypillisesti virtaamat ovat pienimmillään ennen kevättulvia maaliskuu-huhtikuussa ja alkusyksystä syys-lokakuussa.

Pielisjoen virtaamien tunnuslukuja Kaltimon voimalaitoksen kohdalla:

MNQ	128,39 m ³ /s
MQ	238,77 m ³ /s
MHQ	376,27 m ³ /s
HQ	584,00 m ³ /s (4.7.1981)

Kaltimon voimalaitos sijaitsee hankealueen yläpuolella noin 38 km ylävirtaan. Kuurnan voimalaitoksen kohdalla joen keskivirtaama on noin 253 m³/s. Kuurnan voimalaitos sijaitsee hankealueen yläpuolella noin 15 km ylävirtaan. Hankealueen kohdalla Pielisjoen virtaamat ovat näin ollen hieman edellä esitettyjä suurempia.

Kalasto

Pielisjoen alueella havaittuja kalalajeja ovat ahven, ankerias, harjus, hauki, järvilohi, järvitaimen, kiiski, kivenuoliainen, kivisimppu, kuha, kuore, nahkiainen, made, muikku, muttu, lahna, pasuri, pikkunahkiainen, ruutana, salakka, seipi, siika, särki ja säyne. Järvilohikanta on ollut äärimmäisen uhanalainen. Pielisjokeen on istutettu vuosina 2010-2016 lähes 651 000 järvilohia ja 89 000 järvitaimenta pääsääntöisesti kaksivuotisia vaelluspoikasina. Jokeen on lisäksi istutettu kirjolohta, kuhaa ja planktonsiikaa.

Maaperä

Maaperäkartan mukaan hankealueen maaperä on karkeaa hietaa (KHt) tai turvetta (tv). Karsikon puolella Pielisjoen etelärannalla on myös täytemaa-alueita. Hankealueella on tehty heinäkuussa 2020 pohjatutkimuksia. Pohjatutkimusten perusteella kovempi pohjamoreeni on tasolla N2000 +66.8...+73.2 ja pohjamoreenin päällä on löyhempää maa-ainesta.

Alueella tehtävien maakaivantojen tai ruoppausmassojen ei oleteta sisältävän haitta-aineita.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Karsikon puolelta alue on kokonaan ja Mutalan puolelta alue on osittain vesakoitunutta puistoaluetta. Hankealueesta noin 600 metriä ylävirtaan sijaitsee Karsikon uimaranta.

Pielisjoen vettä käytetään pääosin teollisuudessa ja voimalaitoksilla prosessi- ja jäähdytysvetenä. Jäähdytysvettä prosessiinsa käyttävät Valio Oy ja UPM Oy:n vaneritehdas sijoittuvat jokiosuudella noin 0,9 km alavirtaan hankealueesta.

Joensuun satamaan Pyhäselällä ulottuu 4,2 metriä syvä Saimaan syväväylä. Pielisjoessa väylä jatkuu 2,4 metrin syvyyisenä sisävesiväylänä Joensuusta Pieliselle ja edelleen Koliille, Lieksaan ja Nurmekseen. Vesiliikenne koostuu pääosin matkustaja-aluksista sekä purje-, kalastus- ja muista huviveneistä. Nykyinen laiva- ja uittoväylä sijaitsee uoman itäreunassa. Paikalla on pienveneliikennettä myös virallisen väylän ulkopuolella. Tavaraliikenne koostuu puutavaran uitosta Pielisjoella. Joensuun kanavan kautta kulki vuonna 2014 kaikkiaan lähes 800 alusta tai venettä ja yhteensä noin 10 000 matkustajaa.

Suoritettavat toimenpiteet ja tehtävät rakenteet

Runkovesijohdot asennetaan Pielisjokeen vesistöalituksessa ensisijaisesti suuntaporaamalla. Asennettavat runkovesijohdot ovat halkaisijaltaan 315 millimetristä PEH-muoviputkea, joka on jatkuvaksi hitsattu ja koestetaan paineella. Vesistön alituksen kohdalla käytettävien putkien paineluokka on PN16.

Vesistön alittava vesijohdon suuntaporaus pyritään toteuttamaan paaluvälillä 50-350. Vesijohto asennetaan joen pohjan sedimenttikerrokseen vähintään 1,5 metriä joen pohjan alapuolelle. Mikäli suuntaporausessa kohdataan läpäisemätön tiiviimpi maakerrostuma tai kallio, pyritään suuntaporauslinjausta muuttamalla kiertämään este sivu- tai pystysunnassa. Johtolinjan sijainnista laaditaan vesialueella KKJ-koordinaatein osoittava kartta.

Suuntaporaus edellyttää työnaikaisia järjestelyitä molemmiin puolin Pielisjokea. Työnaikaisina järjestelyinä tehdään työmaateitä sekä mahdollisesti suuntaporausaloituskaivantoja sekä kaivantoja suuntaporauslietteen työnaikaista välivarastointia varten. Porauslietteet toimitetaan Kontiosuon jäteasemalle imuautolla.

Työnaikaiset järjestelyt tehdään siten, ettei niistä aiheudu samentumishaittaa tai muita vaikutuksia Pielisjokeen. Pilottiporausajan porakärkeä ohjataan porauslinjalla veneestä käsin. Porauksen

aikana seurataan porauksen vääntö- ja vetovastusta sekä suuntaporausnesteen poistumista porausreiästä. Mikäli epäillään porausnesteen purkautuvan muuta reittiä kuin porausreikää pitkin, työ keskeytetään ja purkautumisreitti sekä mahdollinen Pielisjoen veden samentuminen selvitetään.

Työ ajoitetaan siten, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa virkistyskäyttökaudella. Rakentaminen ajoitetaan syyskuun ja joulukuun 2021 välille Pielisjoen vedenpinnan ollessa matalimmillaan. Näin rakentaminen pyritään toteuttamaan mahdollisimman vähävetiseen aikaan virtauksen ollessa pienimmillään. Suuntaporaus tehdään arviolta noin kahdessa viikossa. Valmistelutöiden, työnaikaisten järjestelyjen sekä mahdollisten ranta-alueiden viimeistelytöiden arvioidaan kestävän muutaman viikon. Hankkeen kokonaiskesto on arviolta noin kaksi kuukautta. Työnaikaiset järjestelyt täydentyvät urakoitsijan toimesta.

Suuntaporaus on tarkoitus toteuttaa purjehduskauden ulkopuolella. Ennen työn aloitusta selvitetään Pielisjoen säännöllinen liikenne ja työaika sovitaan sen mukaan. Työaikana ennakoimaton väyläliikenne varaudutaan pysäyttämään tarpeen vaatiessa työvaiheen ajaksi. Jos suuntaporaus ei onnistu ja saadaan lupa toteuttaa alitus painottamalla, urakka-aika ajoittuu purjehduskauden ulkopuolelle.

Jos suuntaporaus ei onnistu ja saadaan lupa toteuttaa alitus painottamalla, urakka-ajaksi tulee talvikausi. Urakoitsija varautuu suorittamaan hankkeen talvi- ja jääolosuhteet huomioiden.

Olemassa olevat runkovesijohdot poistetaan, kun uudet vesijohdot on saatu rakennettua. Vanhat vesijohdot toimitetaan niitä vastaanottavaan jätelaitokseen.

Tarkkailu

Suuntaporauksella asennettavien vesijohtojen rakentamisen ei katsota aiheuttavan veden samentumista siinä määrin, että Pielisjoen veden laadun tarkkailulle olisi tarvetta.

Muutoin ranta-alueella tehtävää rakentamista säädellään työmaajärjestelyin. Työkoneiden poltto- ja voiteluaineita ei varastoida ranta-alueella. Työkoneiden polttoaineiden käsittely tapahtuu kauempana olevalla tukikohta-alueella. Poltto- ja voiteluaineiden käsittelyssä huolehditaan, että mainittuja aineita ei joudu maaperään eikä rantaveteen. Mikäli esimerkiksi konerikon vuoksi poltto- tai voiteluaineita joutuu veteen, tästä ilmoitetaan välittömästi Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja Joensuun kaupungin ympäristöviranomaisille.

Kiinteistötiedot, sopimukset ja suostumukset

Vesijohdot sijoittuvat kiinteistöjen Ranta-Mutalanpuisto VP (167-10-9903-40), Karsikonpuisto (167-14-9903-4) ja Pielisjoen vesitila (167-401-90-7) alueille. Joensuun kaupunki omistaa alueet ja vaikutusalueen vesialueet.

Joensuun Vesi -liikelaitos on saanut Joensuun kaupungilta suostumuksen sijoittaa vesijohdot kiinteistöille. Joensuun Vesi -liikelaitos on saanut myös Joensuun kalastuskunnalta suostumuksen sijoittaa vesijohdot kiinteistölle Pielisjoen vesitila (167-401-90-7).

Hankkeen vaikutukset

Hankkeella ei ole vaikutusta alueen rantaviivaan, Pielisjoen vedenkorkeuteen tai virtaamiin. Karsikon puoleisella rannalla perusmaa on turvetta ja osittain täytemaata. Perusmaasta johtuen suuntaporauksen pilottikärjen ohjaamisessa voi tulla eteen sellaisia ongelmia, joiden seurauksena ranta-alueella voidaan joutua tekemään vähäisiä kaivutoimenpiteitä. Kaivutöiden aikana voi aiheutua kiintoaineen kulkeutumista Pielisjokeen ja vähäistä veden tilapäistä samentumista hankealueen läheisyydessä

UPM-Kymmene Oyj:n Joensuun tehtaan ja Valion Joensuun tehtaan pintavedenotamat sijaitsevat alavirrassa noin 0,9 km etäisyydellä hankealueelta. Työkohteen etäisyydestä johtuen rakennustyöstä mahdollisesti aiheutuvan samentuman ei arvioida aiheuttavan haittaa pintavedenotolle. Hankkeella ei ole pitkäaikaista vaikutusta vesistön käyttöön ja ranta-alueisiin.

Rakennustyön aikana kalat todennäköisesti karkottuvat hankealueen läheisyydestä tilapäisesti. Muutoin kalastolle ei arvioida aiheutuvan haittaa.

Työ ajoitetaan siten, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa virkistyskäyttökaudella. Alueen maisema muuttuu vähäisessä määrin hankkeen seurauksena. Hankealue on nykyisellään vesakoitunutta puisto- ja ranta-aluetta. Lintujen pesimäaika vaihtelee huhtikuusta heinäkuun loppuun. Rakennustyö pyritään tekemään pääosin syksyllä, joten merkittävää meluhaittaa ei arvioida aiheutuvan pesiville linnuille.

Hankealueen lähellä ei ole varsinaisia suojelualueita, joihin rakentamisella olisi vaikutusta. Vuoksen vesienhoitoalueella pyritään vesien hyvän tilan saavuttamiseen vuoteen 2021 mennessä. Hankkeen ei arvioida estävän vesimuodostuman hyvän tilan saavuttamista.

Hankkeen hyödyt ja menetykset sekä oikeudelliset edellytykset

Uudet johtolinjat parantavat merkittävästi Joensuun kaupungin vedenjakelun toimintavarmuutta.

Hankkeesta voi aiheutua rakentamisen aikana tilapäistä Pielisjoen veden samentumista ja työkoneista aiheutuu tilapäisesti melua. Hankkeen rakentamisaikaisia haittoja ehkäistään työnaikaisilla järjestelyillä.

Työn suorittamisesta ei aiheudu huomattavaa haittaa tai ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ympäristön pilaantumista vesialueella. Hanke ei aiheuta ympäristölle tai luonnonoloille sellaisia vaikutuksia, joista aiheutuisi vahinkoa tai haittaa. Hankkeen ei näin ollen voida ennalta arvioiden katsoa loukkaavan yleistä tai yksityistä etua ja sillä on yleishyödyllinen tarkoitus. Hankkeesta ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaista korvattavaa edunmenetystä.

Hankkeen toteutumiselle on olemassa oikeudelliset edellytykset. Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa eikä turvallisuutta. Hankkeen toteuttamisesta ei aiheudu huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonolosuhteissa eikä vesiluonnossa. Hanke ei huononna Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tilatavoitteita. Hanke ei huononna paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja. Hankkeen toteuttaminen ei aiheuta vahinkoa yleiselle edulle eikä haittaa yksityisille kiinteistöille tai niiden asukkaille. Alueen käyttötarkoitus ei muutu ja käyttötarkoitus on kaavoituksessa esitetyn mukainen. Hakija omistaa hankealueen ranta- ja vesialueet. Ranta-alueiden maanomistajien kanssa sovitaan tarvittaessa työn toteuttamisesta, kuten kulku-urista. Vesijohtojen rakentamisella saavutettavat hyödyt ovat suuremmat verrattuna niiden aiheuttamiin vahinkoihin ja haittoihin.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (<https://ylupa.avi.fi>) 12.2.–22.3.2021.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Joensuun kaupungin verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Karjalan Heili -lehdessä 17.2.2021.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen Järvi-Suomen kalatalousviranomaiselta, Liikenne- ja viestintävirastolta (Traficom), Väyläviraston sisävesiväylät -yksiköltä, Joensuun kaupungilta sekä Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

LAUSUNNOT

1) **Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue** on todennut, että hakemuksessa on arvioitu työnaikaiset haitat hyvin ja esitetyissä toimenpiteillä pyritään toteuttamaan hanke mahdollisimman vähähaittaisesti. Hakemuksessa esitettyjen toimenpiteiden lisäksi tulee huomioida, ettei hankkeesta jää sen päätyttyä ranta-alueelle maisemaa haittaavaa vaikutusta.

2) **Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus yleistä kalataloutta valvovana viranomaisena** on todennut tutkineensa hakemuksen ja arvioi, että luvan myöntämiselle ei ole estettä.

Pielisjoki on poikkeuksellisen arvokas vaelluskalavesistö, jota Saimaan järviolhi ja järvitaimen käyttää vaellusreittinä ja lisääntymisalueenaan. Runkovesijohtojen rakentamishanke ei kuitenkaan vaaranna joen kalataloudellisia arvoja. Hanketta toteutettaessa tulee silti pyrkiä varmistamaan, että työ aiheuttaa mahdollisimman vähän kalastolle haitallista vesistön samenumista.

Hankkeen ei oleteta aiheuttavan sellaista muutosta vesistön nykytilaan, joka edellyttäisi kompensatiota kalakantoihin tai kalastukseen kohdistuviin haittoihin.

3) **Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)** on todennut, että suunniteltu sähkökaapelilinjaus alittaa Väyläviraston ylläpitämän julkisen kulkuväylän. Väylävirasto antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeistukset väylänsäilytyksestä.

Vesijohdon asennus suuntaporausmenetelmällä:

Mikäli vesijohdon asennus toteutetaan vesistön alituksen osalta kokonaan suuntaporausmenetelmää käyttäen Traficomien näkemyksen mukaan vesistöalitukselta ei ole tarvetta merkitä maastoon. Suuntaporatun vesijohtolinjauksen sijaintitietoja ei ole myöskään tarvetta lähettää tiedoksi Traficomille.

Vesijohdon asennus vesistön pohjaan:

Vesijohdon on painotettava vesistöalituksen osalta pohjaan siten, että vesijohto pysyy kaikissa olosuhteissa paikoillaan. Vesijohto on merkittävä maastoon sen tahattoman vahingoittamisen sekä siitä mahdollisesti muille aiheutuvien vahinkojen välttämiseksi. Vesijohdon asentamisessa ja sen merkitsemisessä tulee noudattaa ohjetta Ilmajokien sekä kaapeleiden ja putkijokien asettaminen vesialueella (TRAFICOM/201106/03.04.01.01/2020) sekä määräystä Vesiliikennemerkit ja valo-opasteet sekä johtojen ja kaapeleiden merkitseminen (TRAFICOM/286085/03.04.01.00/2020). Em. ohje ja määräys ovat ladattavissa Traficomien verkkosivuilta (Traficom > Säädökset ja määräykset).

Maastomerkintöjen asettamisesta ja ylläpidosta vastaa vesijohdon omistaja. Vesijohdon asennuksessa on huomioitava hankealueella kulkeva vesiliikenne. Vesijohdon omistaja vastaa tarvittavista vesiliikenteen liikennejärjestelyistä ja työalueen merkitsemisestä sekä työstä tiedottamisesta. Traficom toimii Suomen merikarttaviranomaisena ja julkaisee Suomen meri- sekä järviolueilta painettuja ja elektronisia merikarttoja. Hankkeesta vastaavan tulee ilmoittaa hankkeen valmistumisesta Traficomien verkkosivuilla (Liikenne > Merenkulku > Vesiväylänpito) olevalla valmistumisilmoituslomakkeella. Ilmoitukseen tulee liittää pohjaan asennetun kaapelilinjauksen toteutuneet koordinaattitiedot ("as laid - koordinaatit" yleisesti käytössä olevassa paikkatietoformaattissa, esim. shapefile-tiedostona tai vaihtoehtoisesti Excel- tai .csv -tiedostona) sekä maastomerkinnän koordinaattitiedot numeerisessa muodossa. Valmistumisilmoituksen perusteella vesijohtolinjaus lisätään merikartalle ja maastomerkinnän tiedot tallennetaan tietokantaan. Valmistumisilmoitus on toimitettava Traficomille joko verkkosivujen kautta, sähköpostitse: kirjaamo@traficom.fi tai postitse osoitteeseen: Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, PL 320, 00059 TRAFICOM. Valmistumisilmoituksessa tulee ilmoittaa Traficomien diaarinumero TRAFICOM/79675/04.04.05.05/2021.

Lupahakemuksessa on maininta vesijohdon purkamisesta alueelta. Suunnitellun hankealueen läheisyydessä on merikartalle merkitty vesijohto. Traficom toimii Suomen merikarttaviranomaisena ja julkaisee Suomen meri- sekä järviolueilta painettuja ja elektronisia merikarttoja. Mikäli merikartalle merkitty vesijohto puretaan, sen käytöstä poistamisesta on tehtävä ilmoitus Traficomille merikarttojen ylläpitoa varten. Vesijohdon mahdollinen maastomerkintä on poistettava purkamisen yhteydessä. Hankkeesta vastaavan tulee ilmoittaa hankkeenvalmistumisesta Traficomien verkkosivuilla (Liikenne > Merenkulku > Vesiväylänpito) olevalla valmistumisilmoituslomakkeella. Samassa yhteydessä tulee ilmoittaa myös mahdollisesta vesijohdon käytöstä poistosta. Valmistumisilmoituksen perusteella vesijohtolinjauksen tiedot poistetaan merikartalta. Valmistumisilmoitus on toimitettava Traficomille joko verkkosivujen kautta, sähköpostitse: kirjaamo@traficom.fi tai postitse osoitteeseen: Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, PL 320, 00059 TRAFICOM. Valmistumisilmoituksessa tulee ilmoittaa Traficomien diaarinumero TRAFICOM/79128/04.04.05.05/2021.

4) **Väyläviraston sisävesiväylät -yksikkö** on todennut, että vesijohdot alittavat Väyläviraston ylläpitämän Pielisjoen väylän, joka on VL3 hyötyliikenteen matalaväylä. Väylän kulkusyvyys on 2,4 m ja harausyvyys on 3 m mitattuna purjehduskauden alavertaustasosta NWnav +75,45 NN. Väyläviraston näkemyksen mukaan suuntaaporatuista vesijohdoista ei ole haittaa vesiväylällä liikkuvalla. Mikäli suuntaaporaus ei onnistu, tulee vesijohdot asentaa tarvittaessa riittävästi painotettuna vesistön pohjaan niin, että ne painuvat pohjaan tasaisesti ja pysyvät paikoillaan kaikissa olosuhteissa. Väylän kohdalla on varmistettava, että vesijohdot sijaitsevat väylän haraustason +72,45 NN alapuolella.

Ohjeet vesistön pohjaan asennetun vesijohdon maastoon merkitsemiseen ja työnvalmistumisesta ilmoittamiseen antaa Liikenne- ja viestintävirasto (www.traficom.fi). Traficom vastaa myös rakenteen merikarttoihin merkitsemisestä.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on todennut, ettei se katso tarpeelliseksi antaa selitystä lausuntojen johdosta.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Joensuun Vesi -liikelaitokselle luvan kahden runkovesijohdon rakentamiseen vesistöön yleisen kulkuväylän ali Joensuun kaupungissa.

Vesijohtojen sijainti ja asennus ilmenevät hakemukseen liitetystä 30.11.2020 päivätystä suunnitelmakartasta (1:1000) sekä hakemukseen liitetystä leikkauspiirustuksesta (1:1000/1:100).

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia määräyksiä.

Lupamääräykset

1. Runkovesijohdot on asennettava suuntaporaamalla vähintään 1,5 metriä joen pohjan alapuolelle siten, että ne pysyvät asennussyvytydessään. Väylän kohdalla vesijohdot on asennettava väylän haraustason +72,45 NN alapuolelle.
2. Rakennustyöt on tehtävä siten ja sellaisena aikana - ensisijaisesti 1.9 – 31.12 välisenä aikana, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä kuten kalastolle haitallista vesistön samenumista.
3. Työt on toteutettava niin, että liikennettä vesistössä voidaan harjoittaa ilman huomattavaa haittaa.

4. Töiden päätyttyä kaivualueet on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.
5. Rakennustöissä mahdolliset syntyvät massat tulee läjittää luvalliseen paikkaan siten, etteivät ne pääse valumaan takaisin vesistöön ja toimitettava suunnitelman mukaisesti vastaanottopaikkaan, jolla on asianmukainen lupa niiden vastaanottamiseen.
6. Luvan saajan on huolehdittava runkovesijohtojen ja muiden rakenteiden kunnossapidosta asianmukaisesti.
7. Hanke on toteutettava enintään kahden vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.
8. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Traficomille, Väyläviraston sisävesiväylät -yksikölle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.
9. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Traficomille, sekä Väyläviraston sisävesiväylät -yksikölle.

Perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hanke ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua. Luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa.

Hankkeen tarkoituksena on uusia alueella sijaitsevat kantakaupungin vedenjakelulle kriittiset runkovesijohdot. Uudet vesijohdot rakennetaan kaupungin vesihuoltoverkoston toimintavarmuuden parantamiseksi.

Hakijalla on sopimuksiin perustuvat oikeudet rakentamista varten tarvittaviin maa- ja vesialueisiin.

Hanke ei ole alueella voimassa olevan kaavan vastainen, eikä vaikuta haitallisesti valtioneuvoston hyväksymän Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman 2016-2021 tavoitteiden saavuttamiseen.

Lupamääräysten mukaan toteutettuna vesitaloushanke täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Sovelletut säännökset

Vesilain 2 luvun 7 § ja 9 § 1 momentti, 3 luvun 4 §:n 1 momentin 1) kohta ja 3 momentti, 5 §, 8, 9, 10 §, 13 §:n 1 momentti ja 18 § ja 23 §

Lausuntoihin vastaaminen

Lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon luparatkaisussa ja sen perusteluissa ilmenevällä tavalla.

Mikäli putkien asentaminen Pielisjoen alle ei syystä tai toisesta onnistu suuntaporaamalla ja vesitaloushanketta toteutettaessa havaitaan tarkoituksenmukaiseksi muuttaa lupamääräyksiä, lupaviranomainen voi luvanhaltijan hakemuksesta muuttaa lupamääräyksiä. Muuttamisen edellytyksenä on, että muutos on merkitykseltään vähäinen eikä se sanottavasti koske toisen oikeutta tai etua. Lupaviranomaisen on käsiteltävä asia soveltuvien osin kuten lupahakemus.

Olemassa olevien, poistettavien runkovesijohtojen osalta ohjeistetaan hakemaan muutosta vesitalouslupaan, jossa niiden rakentaminen ja sijoittaminen on ratkaistu. Tässä käsillä olevassa vesitalousluvassa käsitellään hakemuksen mukaisesti vain uusien putkien rakentamista ja sijoittamista.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 1 910 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Käsittelymaksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) ja sen liitteenä olevan maksutaulukon mukaisesti. Maksutaulukon mukaan johtoa koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 1 910 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Joensuun Vesi -liikelaitos
Joensuun kaupunki
Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus,
kalatalousviranomainen
Traficom
Väylävirasto, sisävesiväylät -yksikkö
Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Ilmoitus päätöksestä lähetetään niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (<https://ylupa.avi.fi>).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Joensuun kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Keijo Lindberg ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Maria Mäenpää.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liite**VALITUSOSOITUS**

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksu-laissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **2.7.2021**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää

LIITE

valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja ISAVI/9555/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/9555/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Lindberg Keijo 24.05.2021 15:00

Esittelijä Mäenpää Maria 24.05.2021 12:01